

**PROGRAMMA VAN MAATREGELEN BIJ
ARCHEBO-RAPPORT 2022C107**

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN HOESELT - GANSTERENSTRAAT

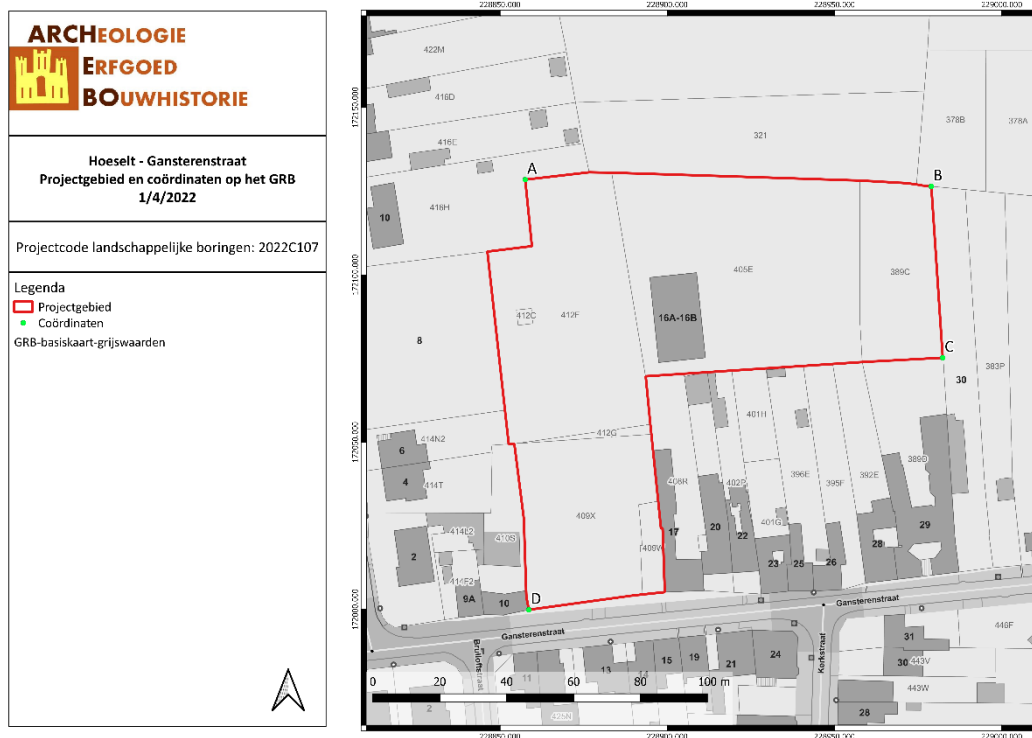
J. CLAESEN & N. GEELEN

APRIL 2022

1 ALGEMEEN

Administratieve gegevens / Technische Fiche

Onderzoek:	Programma van maatregelen. Hoeselt - Gansterenstraat																								
Opdrachtnemer:	ARCHEBO bvba Merelnest 5 3470 Kortenkaken																								
Projectleiding:	Jan Claesen																								
Erkend archeoloog:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014																								
Locatie:	Limburg, Hoeselt, Gansterenstraat, tussen huisnummer 10 en 17																								
Coördinaten :	<table border="0"> <tr> <td>A</td> <td>X</td> <td>228.857.518.081.763</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>172.128.457.017.582</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>X</td> <td>228.978.921.409.846</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>172.126.448.825.579</td> </tr> <tr> <td>C</td> <td>X</td> <td>228.982.336.459.312</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>172.075.229.299.444</td> </tr> <tr> <td>D</td> <td>X</td> <td>228.858.597.953.759</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>171.999.899.001.495</td> </tr> </table>	A	X	228.857.518.081.763		Y	172.128.457.017.582	B	X	228.978.921.409.846		Y	172.126.448.825.579	C	X	228.982.336.459.312		Y	172.075.229.299.444	D	X	228.858.597.953.759		Y	171.999.899.001.495
A	X	228.857.518.081.763																							
	Y	172.128.457.017.582																							
B	X	228.978.921.409.846																							
	Y	172.126.448.825.579																							
C	X	228.982.336.459.312																							
	Y	172.075.229.299.444																							
D	X	228.858.597.953.759																							
	Y	171.999.899.001.495																							
Kadastrale percelen:	Hoeselt, afdeling 1, sectie G, perceelnummers 409X, 412G, 412F, 412C, 405E & 389B (deel)																								

Figuur 1: Situering van het projectgebied op het GRB (Geopunt, 2022).

2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen. Het beschrijft de aard van deze maatregelen en de uitvoeringswijze van de eventuele maatregelen.

Aanleiding van het vooronderzoek

Binnen het projectgebied zal de opdrachtgever de huidige bebouwing slopen en de begroeiing (gras, struiken, bomen) verwijderen. Vervolgens zal een woonzorgcentrum met 101 kamers en 24 assistentiewoningen opgetrokken worden. De oostelijke helft van het gebouw zal een kelderverdieping hebben. Deze kelderverdieping zal de bodem tot op ca. 4m diepte verstoren (inclusief fundering). De rest van het gebouw zal rusten op een kruipkelder die de bodem tot op ca. 2m diepte zal verstoren (inclusief fundering). Tenslotte zullen er binnen het terrein ook verhardingen (doorgang trage weggebruikers, wegenis, terrassen, parkeerplaatsen) en groene zones aangelegd worden. Het projectgebied is ca. 10 199,201 m² groot.

Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem ¹

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als OB, Aca0 en Aba0. **OB** verwijst naar bebouwde zones. Het betreft de zone waar de bebouwing tussen ca. 1840 en ca. 2009 heeft bestaan. **Aca0**- bodems zijn zwak gleyige leemgronden met textuur B horizont en een A horizont dikker dan 40cm. De leemgronden zijn matig droog en vertonen een gleyhorizont op matige diepte. Deze gronden zijn niet geërodeerd en komen voor op de brede plateaus of zwakke hellingen. **Aba0**-bodems zijn droge leemgronden met textuur B horizont en een A horizont dikker dan 40cm. De bouwvoor bestaat uit een donkerbruin, homogeen humushoudend leem en rust op een geelbruine overgangshorizont. Onder de A horizont bevindt zich de textuur B horizont die bestaat uit bruin zwaar leem (gemiddelde 20% klei), aan klei en sesquioxiden aangerijkt, met meestal goed ontwikkelde polyedrische structuur en kleihuidjes (coatings). Naar onder toe neemt het kleigehalte sterk af en verdwijnt de structuur geleidelijk terwijl de kleur geelbruin wordt.

Het projectgebied ligt op een zuidoost-gerichte helling aan de Demer-vallei. De Demer stroomt vanaf ca. 500m ten zuidoosten van het projectgebied en vanaf ca. 900m ten noordwesten van het projectgebied stroomt de Afloop Winterbeek. Het projectgebied ligt volgens het Digitaal Hoogtemodel tussen ongeveer 73 en 79 meter boven de zeespiegel.

Gezien de topografische ligging op een zuidoost-gerichte helling is er een verwachting op Steentijd. Bijkomstig ligt het projectgebied in een gradiëntzone van een natte vallei naar een droog plateau. Dergelijke plaatsen zijn ideaal voor tijdelijke steentijdkampementen.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied, voornamelijk in de zuidelijke helft, bebouwing aanwezig is geweest vanaf het tweede kwart van de 19de eeuw. De noordelijke helft van het terrein werd deels bebouwd vanaf de jaren 80 van de 20ste eeuw. Historisch gezien kunnen we voor het projectgebied echter spreken van een lage densiteit aan bebouwing. Deze bebouwing kan de bodem en de ondergrond wel (plaatselijk) verstoord hebben.

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. De Centrale Archeologische Inventaris toont wel verschillende vondsten/locaties in de directe en ruime omgeving. Het betreft restanten van een villa en resten van een laagoven voor het smelten van ijzererts uit de Midden-Romeinse Tijd (CAI 700547), een motte met gracht uit de Late Middeleeuwen (CAI 50167), een musketkogel uit de Nieuwe Tijd (CAI 52663), een gepolijst bijltje uit het Laat-Neolithicum (CAI 700023), munten uit de Romeinse Tijd en de Late Middeleeuwen en Brabantse penningen uit de Volle Middeleeuwen (CAI 52173), dakpannen uit de Romeinse Tijd (CAI 152289), paalkuilen met schervenmateriaal uit de Laat-Romeinse Tijd en een grafveld uit de Merovingische periode (CAI

¹ CLAESSEN J., VAN GENECHTEN B., AUDENAERT E. & BOUCKAERT K, Archeologienota Hoeselt - Gansterenstraat, Kortenaeken, 2021.

159993), de Parochiekerk Sint-Stephanus en kerkhof uit de Volle Middeleeuwen (CAI 164320), een waterburcht uit de 17de eeuw (CAI 164321), een site met walgracht uit de 16de eeuw (CAI 164322), een waterput uit de 17de eeuw (CAI 166305), drie greppels met een scherp Maaoslants wit aardewerk uit de Middeleeuwen (CAI 212873), silo's, kuilen en greppels en eventueel ook een grafveld uit de Vroege IJzertijd en een gebouwplattegrond uit de Volle Middeleeuwen (CAI 218448), twee kuilen met concentraties baksteen en houtskool, een zone met in situ verbrande leem, afgedekt met een laag baksteengruis, een paalkuil en industrieel vervaardigd glas en aardewerk uit de Nieuwste Tijd (CAI 224271), een kuil met daarin aardewerk uit de Volle Middeleeuwen, een perceelsgreppel uit de 19de eeuw en een reeks stookkanalen van thermosifons of witloofketels uit de 20ste eeuw (CAI 224377), uitbraaksporen van een villa uit de Midden-Romeinse Tijd, een grafveld uit de Merovingische periode, enkele kuilen uit de Karolingische periode, sporen van de aanleg van enkele perceelsgreppels en het dempen van een grote depressie ten oosten van het grafveld tijdens de Volle Middeleeuwen en enkele kuilen mogelijk uit de Late Middeleeuwen (CAI 221251) en grijs reducerend gebakken aardewerk uit de Romeinse Tijd en bruinrood, loodgeglazuurd aardewerk, witbakkend aardewerk, steengoed en pijpfragmenten uit de Nieuwe Tijd (CAI 221210).

Het projectgebied bevindt zich dus in een omgeving met groot archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van de Metaaltijden tot en met de Nieuwste Tijd.

Resultaten van het vooronderzoek met ingreep in de bodem

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgemaakt voor een projectgebied aan de Gansterenstraat tussen huisnummer 10 en 17 in Hoeselt (Limburg). Binnen het projectgebied zal de opdrachtgever de huidige bebouwing slopen en de begroeiing (gras, struiken, bomen) verwijderen. Vervolgens zal een woonzorgcentrum opgetrokken worden en zullen er binnen het terrein ook verhardingen (doorgang trage weggebruikers, wegenis, terrassen, parkeerplaatsen) en groene zones aangelegd worden. Het projectgebied is ca. 10 199,201 m² groot.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als OB (zuiden), Aca0 (centraal en noordwesten) en Aba0 (noordoosten).

OB verwijst naar bebouwde zones. Het betreft de zone waar de bebouwing tussen ca. 1840 en ca. 2009 heeft bestaan.

Aca0- bodems zijn zwak gleyige leemgronden met textuur B horizont en een A horizont dikker dan 40cm. De leemgronden zijn matig droog en vertonen een gleyhorizont op matige diepte. Deze gronden zijn niet geërodeerd en komen voor op de brede plateaus of zwakke hellingen.

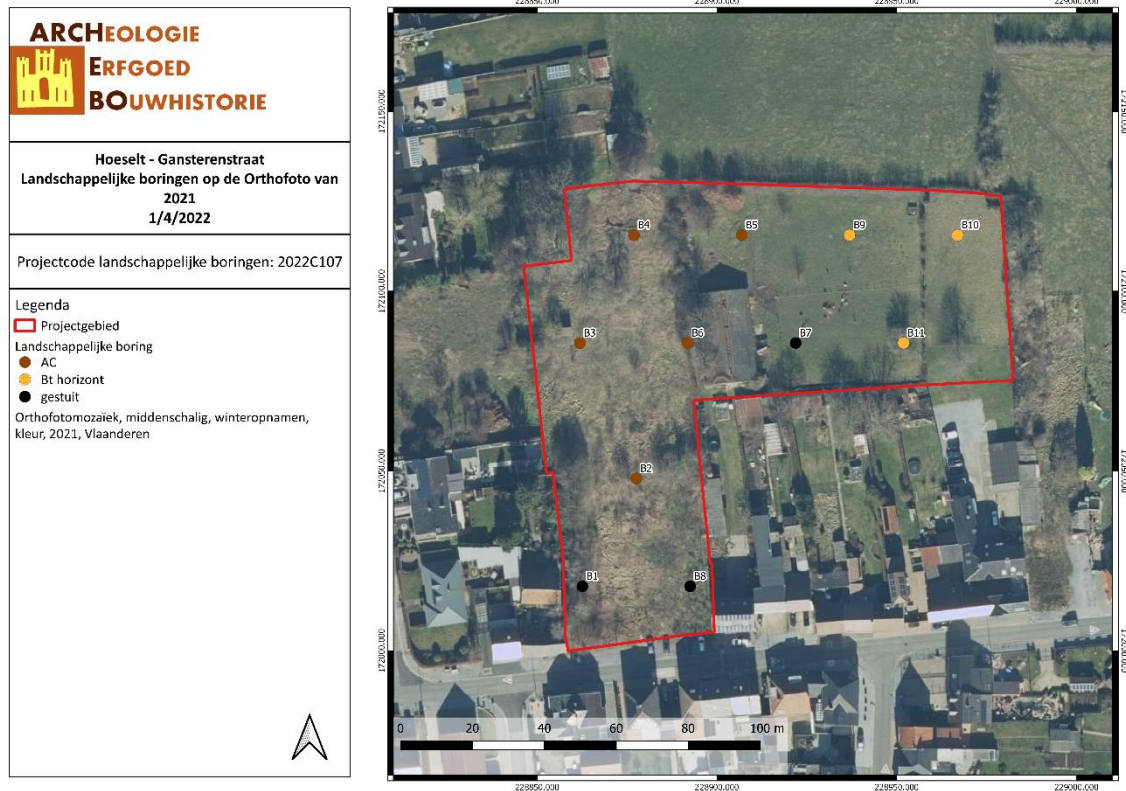
Aba0-bodems zijn droge leemgronden met textuur B horizont en een A horizont dikker dan 40cm. De bouwvoor bestaat uit een donkerbruin, homogeen humushoudend leem en rust op een geelbruine overgangshorizont. Onder de A horizont bevindt zich de textuur B horizont die bestaat uit bruin zwaar leem (gemiddelde 20% klei), aan klei en sesquioxiden aangerijkt, met meestal goed ontwikkelde polyedrische structuur en kleihuidjes (coatings). Naar onder toe neemt het kleigehalte sterk af en verdwijnt de structuur geleidelijk terwijl de kleur geelbruin wordt.

Op basis van het landschappelijk bodemonderzoek werd de kans op het aantreffen van steentijd artefactensites in het noordoosten hoog ingeschat omdat hier een Bt horizont werd aangetroffen. Binnen de rest van het projectgebied kwam er een AC profiel voor of was de bodem verstoord. Bij het verkennend archeologisch booronderzoek in het noordoosten werden er geen steentijd artefacten aangetroffen.

Er werden tijdens het proefsleuvenonderzoek in totaal 6 profielputten aangelegd met een goede spreiding om de bodemopbouw binnen het projectgebied op een voldoende wijze te bestuderen. In deze profielen werd de interpretatie van het landschappelijk bodemonderzoek bevestigd. In het zuiden was de bodem voor een groot deel verstoord, in het centrale en noordwestelijke deel kwam een AC profiel voor. In het noordoosten was de Bt horizont nog aanwezig, al dan niet onder een laag colluvium. De Ap horizont is 20 tot 60 cm dik en

donkerbruin, de C horizont heeft een geelbruine kleur terwijl de Bt horizont meer oranjebruin is.

Er werden vijf sporen aangetroffen. De sporen hebben een donkerbruine kleur. Sporen s1, s4 en s5 kunnen geclassificeerd worden als kuil. Op basis van de vulling en de duidelijkheid van deze sporen kunnen ze in de Nieuwste Tijd worden gedateerd. Deze drie sporen bevatten immers fragmenten van steenkool en hadden een zeer scherpe aflijning. Beide elementen wijzen op een vrij recente datering. De overige twee sporen, s2 en s3, kunnen op basis van hun onregelmatige vorm en zeer vage aflijning als natuurlijke sporen worden beschouwd. Gezien het feit dat de enige drie aangetroffen antropogene sporen niet als archeologisch waardevol kunnen worden beschouwd is het potentieel op kenniswinst nihil. Er wordt dan ook geen vervolgonderzoek aanbevolen.

Figuur 2: Landschappelijke boringen (Archebo bvba, 2022).

ARCHEOLOGIE
ERFGOED
BOUWHISTORIE

Hoeselt - Gansterenstraat
Verkennde archeologische boringen op de
Orthofoto van 2021
1/4/2022

Projectcode verkennde archeologische
boringen: 2021A348

Legenda
 Projectgebied
 Verkennde Archeologische Boringen
 Bt horizont
 Orthofotomozalek, middenschallig, winteropnamen,
 kleur, 2021, Vlaanderen

Figuur 3: Verkennde archeologische boringen (Archebo bvba, 2022).

ARCHEOLOGIE
ERFGOED
BOUWHISTORIE

Hoeselt - Gansterenstraat
Allesporenplan
1/4/2022

Projectcode proefsleuven: 2022C102

Legenda
 Projectgebied
 Werkputten
 Velddata
 profiel
 verstoring
 spoor
 GRB-basiskaart-grijswaarden

Figuur 4: Allesporenplan (Archebo bvba, 2022).

Gemotiveerd advies

Het gemotiveerd advies is gebaseerd op basis van het verslag van resultaten na een door ARCHEBO bvba op 21 februari 2022 uitgevoerd landschappelijke bodemonderzoek, een op 22 februari 2022 uitgevoerd verkennend archeologisch booronderzoek en een op 31 maart 2022 uitgevoerd proefsleuvenonderzoek. De vaststellingen over de aan- of afwezigheid van archeologische sites en hun aard worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer voorgenomen bodemingrepen. Op basis van deze confrontatie motiveert het advies of er maatregelen nodig zijn, welke deze zijn, en wat hun uitvoeringswijze is.

Op basis van de verzamelde gegevens uit het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem door middel van een landschappelijk booronderzoek, werd er een archeologisch vervolgonderzoek in de functie van steentijd aanbevolen in het noordoosten van het projectgebied.

Tijdens het verkennend booronderzoek via ingreep in de bodem werden geen indicatoren aangetroffen voor de aanwezigheid van een steentijdsite.

Op basis van de verzamelde gegevens uit het vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van een proefsleuvenonderzoek, wordt er **geen** archeologisch vervolgonderzoek in de vorm van een vlakdekkende opgraving aanbevolen binnen de grenzen van het onderzoeksgebied. Er werden geen archeologisch relevante sporen aangetroffen. Er werden 3 recente sporen en 2 natuurlijke sporen aangetroffen. Door de afwezigheid van archeologisch relevante sporen wordt er geen verder onderzoek aanbevolen.

De geplande werken zullen het archeologisch niveau verstoren, maar gezien het ontbreken van archeologisch potentieel van het terrein, is het niet opportuun om verder archeologisch onderzoek te adviseren. Daarom stelt ARCHEBO bvba voor om het terrein definitief vrij te geven.

Conclusie

Het uitgevoerde vooronderzoek is volledig. Alle relevante beschikbare bronnen zijn geraadpleegd.

Binnen het onderzoeksgebied dient geen verder archeologisch onderzoek te gebeuren in welke vorm dan ook.

Deze nota ontslaat de opdrachtgever, noch de aannemer van de geplande werken, niet van zijn verplichting om tijdens de bouwwerken rekening te houden met de wettelijke archeologische meldingsplicht indien er alsnog archeologische resten aan het licht komen.

3 FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering van het projectgebied op het GRB (Geopunt, 2022).	2
Figuur 2: Landschappelijke boringen (Archebo bvba, 2022).	5
Figuur 3: Verkennende archeologische boringen (Archebo bvba, 2022).	6
Figuur 4: Allesporenplan (Archebo bvba, 2022).	6